

ותהר עוד לאה ותלד בן-ששׁי ליעקב (ד בר' ל, יט); לששׁ: ותהר עוד לאה.
מחלוקת מעין זו מצויה במקום אחר בין כתבי היד (ראה בראש הפרק הזה); ושם יש גם
כאן מקור קדום לד.

ובני יעקב באו מן-השדה כשמעם (ד בר' לד, ז); לש: ובני יעקב.
נראה, שד החליף פסוק זה בחבירו שבאותו עניין: בני יעקב באו על-החללים (שם כז).
אל-המדבר אשר-הוא חנה שם ה' האלהים (ד שמ' יח, ה); לבשׁ: אל-המדבר.
הטעמת ד היא שלב שני בהתפתחות הנוסח: תחילה הפכו רביע לזקף קטן; והואיל ואין
זקף זה יכול לעמוד לבדו, הפכוהו לזקף גדול. השלב השלישי – שהוא הכרחי לשיטה זו –
הוא בנוסח ריו"ה: אל-המדבר.

ושחט אתו במקום אשר-ישחט את-העלה לפני ה' (ד וי' ד, כד); לבששׁ: אתו.
בהטעמת ד 'לפני ה' מתאר את מקום שחיטת העולה; בהטעמת לבששׁ הוא מתאר
את מקום שחיטת שעיר החטאת. ונראה, שד החליף פסוק זה בשני חבריו שבפרשה הקודמת:
ושחט אתו לפני אהל מועד (וי' ג, ח, יג).¹
והנשארים בכם והבאתי מרץ בלבבכם בארצת איביהם (ד וי' כו, לו); לבששׁ: בכם.
נראה, שד החליף פסוק זה בחבירו שבעניין: והנשארים בכם ימקו בעונם בארצת איביכם
(שם לט).

אף-אני אלך עמם בקרי (ד וי' כו, מא); לבששׁ: אף-אני.
בפרשה זו יש עוד פסוק אחד, הפותח באותן המלים: אף-אני אעשה-נאת לכם (שם טז);
ונראה, שד החליף את טעמי שני הפסוקים.

ויצא משה וידבר אל-העם את דברי ה' (ד במ' יא, כד); ל?בששׁ: משה.
נראה, שד החליף פסוק זה בחברו: ויבא משה ויספר לעם את כל-דברי ה' (שמ' כד, ג).
ויחננו מעבר ארנון אשר במדבר (ד במ' כא, יג); לבשׁ: ויחננו.
נראה, שד החליף פסוק זה בחבירו הקרוב לו: ויחננו בעני העברים (שם יא).
וההר בער באש עד-לב השמים (ד דב' ד, יא); לששׁ: וההר.
ואתי צוה ה' בעת ההיא (ד דב' ד, יד); לששׁ: ואתי.

ושרפת באש את-העיר ואת-כל-שללה כליל (מ"ש דב' יג, יז); לששׁ: ושרפת באש.
הטעמת מ"ש איננה מסתברת כלל; שהרי 'כליל' מתאר את השריפה (כנוסח לששׁ: ד), ולא
את העיר ושללה (כנוסח מ"ש).

וכן תעשה לכל-אבנת אחיך אשר-תאבד ממנו ומצאתה (ד דב' כב, ג); לששׁ: וכן
תעשה.

כי-ימצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל (ד דב' כד, ז); לששׁ: כי-ימצא איש.
נראה, שד החליף פסוק זה בחברו, הפותח באותן מלים: כי-ימצא איש שכב | עם-אשה
בעלת-בעל (דב' כב, כב).

כל ההטעמות האלה נתקבלו בכל ההוצאות הרגילות של התורה. בחלקן נראה, שד

1 הביטוי 'ושחט אתו' מצוי במקרא רק במקום אחד נוסף (וי' א, יא); שם מוטעם קדמא וגרש, וטעמים אלה אינם
מתאימים כאן כלל.